

Onderwerp Vlugschrift daklozenmonitor 2003-2014

Steller P. Mulder

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 19 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4904940

Datum 19-03-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

We informeren uw raad jaarlijks over de omvang en samenstelling van de daklozenpopulatie in de stad en de provincie Groningen. Dit doen wij aan de hand van het *vlugschrift daklozenmonitor*, dat door Onderzoek en Statistiek Groningen wordt opgesteld. Wij zijn verheugd u hierbij de jongste editie van het vlugschrift (met gegevens tot en met 2014) te kunnen aanbieden. Hiermee krijgt u reeds in het voorjaar van 2015 het vlugschrift, zoals toegezegd in onze brief met kenmerk 4624759 in reactie op vragen van de SP.

Hierbij geven we een toelichting op de uitkomsten van het onderzoek. We duiden de cijfers en gaan daarbij nader in op een specifieke groep, de dakloze jongeren.

Het instrument Daklozenmonitor

Met de monitor volgen we sinds 2003 de groep daklozen in de stad en de provincie Groningen (het verzorgingsgebied van de centrumgemeente Groningen). Door deze groep langdurig te volgen, kunnen we trendverschuivingen in de omvang en samenstelling van de groep geregistreerde daklozen signaleren en ons beleid hierop aanpassen. Voor de Daklozenmonitor is voor het twaalfde jaar op rij het aantal geregistreerde daklozen geteld. De monitor brengt zodoende het gebruik van de beschikbare opvangcapaciteit in beeld. Daarbij maken we onderscheid tussen feitelijk daklozen en residentieel daklozen. Een feitelijk dakloze is iemand die gebruik maakt van een voorziening voor *kortdurend* verblijf of bekend staat als buitenslaper. Een residentieel dakloze is iemand die woont in een voorziening voor *langdurende* opvang.

Aantal geregistreerde daklozen

In tabel 1 van het vlugschrift kunt u zien dat het totaal aantal geregistreerde daklozen de afgelopen drie jaar nauwelijks is veranderd. In 2014 tellen we 874 daklozen. Wel heeft zich binnen deze groep een verschuiving voorgedaan. Het aantal feitelijk daklozen is afgenomen, terwijl het aantal residentieel daklozen is gestegen. Deze verschuiving hangt samen met het in gebruik nemen van twee nieuwe opvangvoorzieningen in 2012 (Hostel in Groningen en sociaal pension in Hoogezand).

Zwerfjongeren

In het vlugschrift hebben we een bepaalde groep er extra uitgelicht, dat zijn de zwerfjongeren. Een zwerfjongere is een geregistreerde dakloze (feitelijke en residentieel) van 18 – 22 jaar.

In 2014 kwam deze groep en de mogelijke toename daarvan, verschillende keren ter sprake. Onder andere bij de vaststelling van de gemeenterekening. In de gemeenterekening hebben we toegezegd ons nader in de omvang en mogelijke toename van het aantal zwerfjongeren te verdiepen.

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft de ontwikkeling van het aantal zwerfjongeren in kaart gebracht.

In tabel 2 kunt u zien dat het aantal zwerfjongeren in 2014 is *gedaald* tot 61. *Wat zeggen deze cijfers?*

Na een tijdelijke toename in 2012 en 2013 (in beide jaren 71 zwerfjongeren) zitten we nu bijna weer op het niveau van 2011. Om de afname in 2014 te verklaren hebben we een nadere analyse gedaan. Met name van de nacht-opvang van het A-Huis maken minder jongeren gebruik. Dit is het gevolg van het beleid om jongeren meer toe te leiden naar voorzieningen voor jongeren, zoals naar het Hoendiephuis, dat een voorziening voor begeleid wonen is. Van de 61 zwerfjongeren zijn 50 aan te merken als feitelijk dakloos. Dit betekent overigens niet dat ze op straat 'zwerfen': een nadere analyse leert ons dat ze allemaal gebruik maken van de opvangvoorzieningen. Het merendeel daarvan (32) verbleef in 2014 in de crisisopvang in Leek.

Andere gegevens

In het vlugschrift wordt nog een aantal andere zaken zichtbaar. Tot 2013 is het aantal personen dat per etmaal overnacht in een opvangvoorziening gestaag gestegen. In de laatste twee jaren treedt een stabilisatie op: in 2014 overnachten per nacht gemiddeld 296 geregistreerde daklozen in een opvangvoorziening in de provincie Groningen. Hetzelfde zien we in het totaal aantal overnachtingen van daklozen per kalenderjaar: in 2014 ging het om ruim 107.600 overnachtingen door de 874 geregistreerde daklozen.

Tenslotte hebben we in het vlugschrift een overzicht opgenomen van het gebruik van de opvangvoorzieningen. Hierdoor krijgt u een beeld van welke verschillende opvanginstellingen door de jaren heen gebruik wordt gemaakt.

Conclusie

Met het vluchtschrift daklozenmonitor 2003 – 2014 hebben we een goed en actueel beeld van de omvang van de populatie daklozen gekregen. We hebben kunnen vaststellen dat het aantal daklozen nagenoeg hetzelfde is gebleven. Dit is in lijn met de jongste cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek dat op 4 maart jl. concludeert dat de stijging van het aantal daklozen voorbij lijkt te zijn.

Over de groep zwerfjongeren kunnen we concluderen dat van een veronderstelde toename geen sprake is. We zijn verheugd dat na twee jaren toename, nu een dalende trend lijkt te zijn ingezet.

Tot slot

De resultaten van de monitor zijn voor ons geen aanleiding om het beleid te wijzigen. Een herijking van het beleid is wel aanstaande als gevolg van de doorlichting maatschappelijke opvang. De doorlichting is een uitgebreid onderzoek (inhoudelijk en financieel) naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de activiteiten van maatschappelijk opvanginstellingen. Voor de zomer van 2015 wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van de doorlichting en kunnen wij u een voorstel doen voor een nieuwe aanpak.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Daklozenmonitor Groningen 2003-2014

Een overzicht van het aantal geregistreerde daklozen in het verzorgingsgebied van de centrumgemeente Groningen

Inleiding

Voor het twaalfde jaar op rij voert de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Groningen de Daklozenmonitor Groningen uit. De monitor maakt het mogelijk om de daklozenpopulatie in de stad en de provincie Groningen langdurig te volgen en om trendverschuivingen in de omvang en samenstelling van de populatie te signaleren.

Dit vlugschrift geeft inzicht in de omvang van de populatie daklozen die gebruikmaken van opvangvoorzieningen in de stad en provincie Groningen in de periode van 2003-2014. Dit vlugschrift brengen we jaarlijks uit. Eens in de vier jaar voegen we een bijlage aan het vlugschrift toe waarin we aandacht besteden aan onder meer de in- en uitstroom van daklozen, hun verblijfsduur in opvangvoorzieningen, ambulante woonbegeleiding en hulpverlening. Ook beschrijven we het aantal huissuitzettingen in de stad en provincie Groningen en gaan we in op het aantal personen dat na huissuitzetting of na detentie gebruikmaken van maatschappelijke opvangvoorzieningen.

Feitelijk en residentieel daklozen

We tellen het aantal dakloze personen die zijn geregistreerd door de Groningse opvanginstellingen en het OGGz-team van de stad Groningen. Daarbij rekenen we tot de feitelijk daklozen alle personen die in een kalenderjaar ten minste éénmaal gebruik maken van een voorziening voor kortdurend verblijf of

bekend zijn als buitenslaper. Alle personen die gebruikmaken van een voorziening voor langdurende opvang, beschouwen we als residentieel daklozen. We sluiten aan bij de omschrijving die ook in het Stappenplan Stedelijk Kompas (VNG, 2007) wordt gegeven:

a. Feitelijk daklozen: dit zijn personen die niet beschikken over een eigen woonruimte en die voor een slaapplek gedurende de nacht zijn aangewezen op buiten slapen. Tot de feitelijk daklozen behoren ook personen die overnachten in de openlucht en in overdekte openbare ruimten (zoals portieken, fietsenstallingen en auto's). Ten slotte worden tot de groep feitelijk daklozen ook gerekend personen die binnen slapen in passantenverblijven van de maatschappelijke opvang of bij vrienden, kennissen of familie, zonder vooruitzicht op een slaapplek voor de daarop volgende nacht.

b. Residentieel daklozen: tot deze groep worden gerekend personen die als bewoner staan ingeschreven bij instellingen voor maatschappelijke opvang. Het kan daarbij gaan om instellingen als internaten en sociale pensions, woonvoorzieningen op basis van particulier initiatief die zich richten op semi-permanente bewoning door daklozen en particuliere commerciële pensions waar voornamelijk daklozen wonen.

Het aantal geregistreerde daklozen in Groningen

Na 2003 neemt het aantal geregistreerde daklozen af van 768 tot 718 in 2005. Daarna neemt het aantal geregistreerde daklozen toe tot 874 in 2014. In de laatste drie jaren is het aantal geregistreerde daklozen nagenoeg stabiel.

Na 2005 neemt met name het aantal geregistreerde feitelijk daklozen toe van 577 in 2005 tot 675 in 2014. Het aantal geregistreerde residentieel daklozen daalt in dezelfde periode van 178 in 2005 tot 156 in 2011. Vanaf 2011 neemt het aantal residentieel daklozen aanzienlijk toe tot 252 in 2014. Deze toename hangt voornamelijk samen met een vergrote opvangcapaciteit door de opening van twee nieuwe voorzieningen in 2012: een Hostel (Het Kopland) en een Woonvoorziening in Hoogezand (Zienn).

Tabel 1. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde daklozen in het verzorgingsgebied van centrumgemeente Groningen in de periode 2003-2014

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Feitelijk daklozen	657	655	577	627	644	663	665	653	715	702	667	675
Residentieel daklozen	136	151	178	179	153	149	163	162	156	228	256	252
Totaal daklozen¹	768	764	718	761	766	781	791	781	833	866	872	874

Noot: ¹ Sommige personen maken in een kalenderjaar gebruik van meerdere opvangvoorzieningen, waardoor het totaal aantal unieke daklozen lager is dan de som van het aantal feitelijk en residentieel daklozen.

Jongeren in de opvang

In dit vlugschrift besteden we aandacht aan het aantal geregistreerde 18-22 jarige feitelijk of residentieel daklozen die gebruikmaken van opvangvoorzieningen in de provincie Groningen. Deze jongeren vallen volgens de definitie van het ministerie van VWS onder de groep zwerfjongeren.

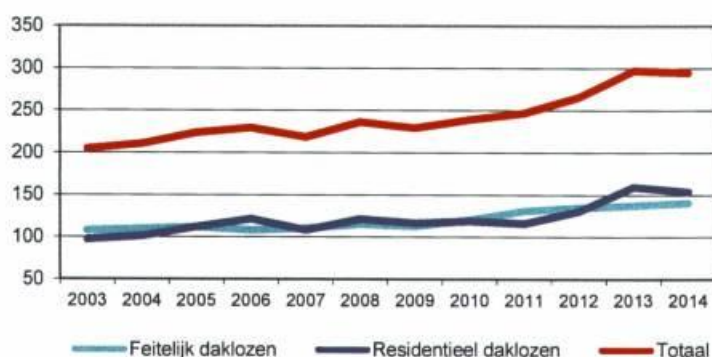
In 2014 is het aantal 18-22 jarigen dat overnacht in een opvangvoorziening gedaald tot 61, nadat in de beide jaren 2012 en 2013 nog 71 jongeren gebruikmaakten van opvang. Het gaat vooral om feitelijk daklozen die gebruikmaken van de voorzieningen voor kortdurende en crisisopvang. Na 2011 neemt het aantal 18-22 jarige residentieel daklozen toe van 3 in 2011 tot 12 in 2014.

Tabel 2. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde 18-22 jarige daklozen in het verzorgingsgebied van centrumgemeente Groningen in de periode 2003-2014

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Feitelijk 18-22 jarige daklozen	62	56	31	47	60	50	42	53	56	53	60	50
Residentieel 18-22 jarige daklozen	1	3	6	4	1	1	7	4	3	18	12	12
Totaal 18-22 jarige daklozen¹	63	58	37	51	61	51	48	57	59	71	71	61

Noot: ¹ De leeftijd van de jongeren is berekend op 31 december van het betreffende jaar. Sommige jongeren maken in een jaar gebruik van meerdere opvangvoorzieningen, waardoor het totaal aantal unieke daklozen lager is dan de som van het aantal feitelijk en residentieel daklozen.

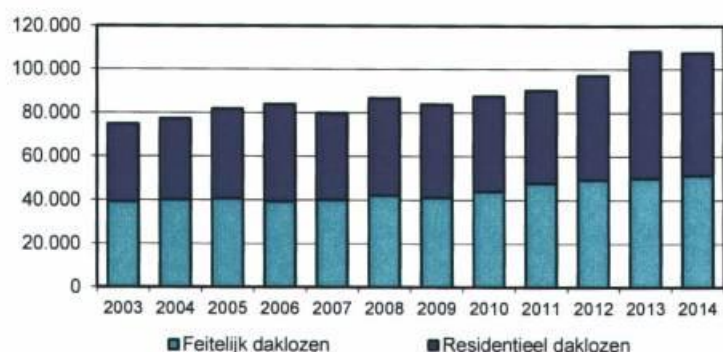
Gemiddeld aantal geregistreerde daklozen per nacht

De figuur geeft het gemiddeld aantal dakloze personen per nacht in de opvangvoorzieningen in het verzorgingsgebied van de centrumgemeente Groningen.

In 2003 maken per nacht gemiddeld 205 daklozen gebruik van een opvangvoorziening. In 2014 is dit gemiddelde opgelopen tot 295 daklozen per nacht. Het aantal feitelijk daklozen neemt toe van gemiddeld 108 in 2006 tot 141 per nacht in 2014. Het aantal residentieel daklozen stijgt in dezelfde periode van gemiddeld 97 tot 154 per nacht.

Totaal aantal overnachtingen van daklozen per jaar

De figuur toont het totaal aantal overnachtingen per kalenderjaar van alle feitelijk en residentieel daklozen in de Groningse opvangvoorzieningen.

In 2003 bedraagt het totale aantal overnachtingen van de 768 daklozen nog 74.740. In 2014 sliepen de 874 daklozen in totaal 107.647 nachten in een opvangvoorziening. In 2014 tellen we 51.372 overnachtingen door feitelijk daklozen en 56.275 door residentieel daklozen.

Gebruik van opvangvoorzieningen

De voorzieningen in de onderstaande tabel zijn onderdeel van Het Kopland, Limor of Zienn.

Tabel 3. Aantal personen dat gebruikmaakt van opvangvoorzieningen of buiten slaapt¹ in het verzorgingsgebied van centrumgemeente Groningen in de periode 2003-2014

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Feitelijk daklozen												
A-Huis	319	279	280	289	287	298	295	314	333	362	330	313
Buitenslapers ¹	30	27	12	6	10	22	23	28	38	52	45	41
Crisisopvang Leek	270	307	232	272	282	306	299	275	296	252	219	231
Eemshuis	117	107	103	123	125	115	126	125	132	118	150	129
Vangnetvoorziening Appingedam ²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	26
Residentieel daklozen												
Damsterdiephuis ³	-	-	-	16	19	21	22	27	22	32	34	29
De Dollard/Herdiep	1	8	9	9	10	12	12	12	18	22	18	13
De Terebinten/Pension Boterdiep ⁴	31	28	42	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Hostel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	49	46
Ommelanderhuis	69	72	73	67	64	58	65	64	64	66	66	62
Sociaal Pension Hoogezand ⁵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	44	38
Woonvoorz. Burg. Bosscherstraat	24	29	31	36	38	38	40	30	31	29	35	37
Woonvoorziening Hiddemaheerd	16	25	27	25	28	30	32	31	30	30	29	31

Noten: ¹ Het betreft het aantal buitenslapers die bekend zijn bij het OGGz-team van de stad Groningen wanneer het protocol *Winterregeling Maatschappelijke Opvang* van kracht is; ² In februari 2013 zijn de 5 (crisis)appartementen aan de Cornelis Albertstraat in Appingedam geopend; ³ Inclusief de crisisappartementen van het Damsterdiephuis en in de Prinsenstraat; ⁴ Over De Terebinten zijn na 2006 geen gegevens beschikbaar gesteld; Pension Boterdiep is in 2007 opgeheven; ⁵ Deze woonvoorziening in Hoogezand is in juli 2012 geopend.